

REDACTIA

4, Deak Ferenc-utca nr. 30.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
 un an 20 cor.
 1/2 an 10 "
 1/4 an 5 "
 o luna 2 "

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.
 4 coroane.

manuscrise nu se înapoiază.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA
 Arad, Deak Ferenc-utca nr. 30

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b. de fiecare publicațiune

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Scrisori nefrancațe nu se primesc

TRIUMFUL ACTIVITAȚII.

Ideea activității, prin puterea firească ce residă în ea, urmează a cuceri de zi teren tot mai larg. N'a trebuit decât un imbold, ca puterea latentă a parentului activist să străbale prin atempieră molesitoare a pasivității, și a-lungând astfel la suprafață, să doboare tot ce i-se pune în cale. Și imboldul acesta a venit dela Dobra.

Dela alegerea dela Dobra încoace, serios nu se mai poate discuta despre pasivitate, căci nu mai există curent pasivist. Discuțiile urmate de unii bărbăți pedanți, pe tema șablonului uzat al unei hotărâri de partid — pretins! — în vigoare, în fața faptului împlinit nu se mai pot socoti de discuții serioase. Și în rindul întâi nu de discuții care ne-ar putea aduce fie chiar cel mai mic folos.

Sunt vremuri când un singur om stăpânește situația, și vremuri când o singură idee imprimă tuturor mișcărilor caracterul ei... Și în astfel de vremuri ajunge ca bărbatul stăpânitor să adopte o idee fie chiar greșită, ca ideea să ajungă la triumf, — în astfel de vremuri ajunge ca cine-va să represinte în fața ideii dominante o idee urgisită, ca însuși să devină urgisit.

Noi am ajuns vremea ca o idee să stăpânească toate spiritele: ideea activității. E în zadar să te opui curentului nou: el să izbutească, căci noui curenturi are să-și facă calea, pentru-că trebuie să și-o facă. O idee n'o poți omori cu forța, trebuie să aștepti să se stângă ea de sine, din lipsă de putere de viață. Așa au așteptat activiștii în răbdare să se stingă pasivitatea cum se stingea lumina.

Pasivitatea a murit, iar pe mormântul ei numai activiștii au pus cunună: cunună de lauri a învingerii dela Dobra!

Murim spre a ne naște...

Esența luptelor noastre pentru dreptățile naționale ale poporului român este activitatea, numai numirea oficială a acestei activități politice e încă tot pasivitatea, și asta e ceea-ce ne dă mai multă încredere în isbânda definitivă a ideii de activitate, căci activitatea la noi e încă opoziție, și sfârșitul ori cărei lupte, în ultima analiză, e isbânda opoziției. E asta o lege a firii. În contra căreia înzădar ai încerca să te opui înarmat cu principii de oportunitate și înaltă politică de stat... opoziția trebuie să învingă ca să poată face loc altei opoziții și așa radicală în ținte și arme.

... și naștem spre-a muri!...

Lege fatală a progresului! Dela același pom nu poți aștepta în același vreme și flori și fructe: unul trebuie să moară ca să poată trăi celalalt. Floarea pasivității a murit, ca să se nască fructul activității, și va muri la rindul său și fructul, ca să se nască pomul roditor!

Murim spre a ne naște, și naștem spre-a muri...

Apelul nostru, pășirea bărbătească dela Dobra, a aflat răsădit vii nu numai la Românii din celelalte părți ale țării, ci și la toate naționalitățile din țara asta, cari asemenea nouă, ani lungi au

fost și sunt lipsiți de drepturile lor garantate prin legi sancționate de M. Sa.

Frații noștri slovaci încă înaintea noastră au abandonat pasivitatea, ear acum, incurajați de intrarea în luptă a mai puternicului element românesc, așteaptă numai prilejul ca să ne poată întinde mâna — în parlament. Numai Sârbii mai stăteau în nedumerire și uite! azi și ei vor activitatea. «Branik», ziarul lor mai de frunte militează deja deschis pentru abandonarea pasivității proclamate la 1895.

«Și noi Sârbii am putea trimite în parlamentul țării vre-o 6—7 deputați, dacă am munci puțin și dacă opoziția sârbească umăr la umăr ar intra în luptă — scrie într'unul dintre numeroși sârbii din urmă. — Naționalitățile, pe lângă o mică muncă stăruitoare și reciprocă bunăînțelegere, eventual ar putea alege 50—60 deputați naționaliști. Ce politică va observa contele Khuen-Hédervary față de naționalități, nu știm. Maghiarii din partea lor să nu crează, că naționalitățile se vor mai da de instrumente oarbe în mâinile camarilei din Viena. Asta e cu neputință. E neîndoios că situația actuală e prea favorabilă pentru naționalități. Tocmai de aceea suntem de părerea, că toate naționalitățile trebuie să ia parte activă la viitoarele alegeri.»

Ideea activității își face dară calea. Azi-mâne va triumfa pe toată linia, căci trebuie să triumfeze. Asta o cer interesele naționale ale națiunii române, asta o cer interesele naționale ale naționalităților din țară.

Presă austriacă despre vorbirea lui Apponyi. Presă austriacă — începând cu semioficiosul „Fremdenblatt“ — se exprimă destul de nefavorabil despre vorbirea lui Apponyi. Ba în „Wiener Allgemeine Zeitung“ se publică părerea unui bărbat politic sus pus și cunosător al afacerilor din Ungaria, păreri cari conclud: „Vorbirea lui Apponyi nu numai că n'a ușurat criza parlamentară din Ungaria, dar a provocat o criză a monarhiei... Toate zările austriace consideră adică și pe Apponyi, ca având în chestii militare același program pe care-l au kossuthiștii (lucru pe care l-a spus de altfel în ședința dela 23 Iulie a Dietei și Ugron) și deosebirea între ei este termenul! Apponyi în vorbirea ce a rostit la 22 Iulie n'a insistat ca acum să se facă toate concesionile. Atâta e toată deosebirea între el și — Barabás.

Eată de ce presa austriacă prevede isbucirea, în curând, a unei mari crize între Austria și Ungaria.

SOCIALISMUL.

III.

Prin ce mijloace se insinuă socialismul și se virește atât de tare la inima poporului?

Prin înjurarea stăpânirii, a bogaților și a domnilor dela cari zic că purced rebele. Și e fapt că ura în contra acestora a prins rădăcină în popor. Și dacă unele ziare maghiare totuși iubilează la acuisițiunea socialistă, e plausibilă dovadă că ele au făcut socoteală fără birtaș, uitând că poporul își dă bine samă în a cui posesiune e stăpânirea, puterea și averea.

Socialiștii promit egalitate, drept de vot general, respățirea dreaptă a muncii, reducerea slujbașilor și a consumenților ce trăiesc în contul țării, împărțirea proporționată a sarcinilor, posibilitatea de a-și

putea țeranul ținea vite, a lucra pământ și a-și valora produsele, tot lucruri după cari oftează și suspină necăjitul țeran.

Socialistul se coboară apoi în mijlocul poporului, îl îndeamnă, incurajază, îl nutrește cu scrieri de ale lor spunându-i că el e amic al poporului, că frunza și conducătorii săi nu se interesează de el, căci sunt vânduți domnilor și că și ei îi jupoaie când numai li-se dă prilej Vorba rea prinde, mai ales când casurile se pot ilustra și cu pilde din viața unor conducători, — ast-fel activitatea socialismului merge din progres în progres.

Și noi ce facem? Ne luăm de cap pentru activitate și pasivitate. Socialiștii prin muncă activă ne iau terenul dinaintea nasului și noi apărăm cu spada sfântul principiu de trântori.

Las că pasivitatea la noi nici când n'a avut rost, căci poporul nici când n'a înțeles-o. Au văzut numai și au înțeles că domniștii noștri nu fac nimic, ori pentru-că sau „vânduți“ ori pentru-că „noi Românii n'avem drept“. Cugetând așa, s'a dus și el unde a fost plătit, a pierdut încrederea în ai săi și s'a demoralizat. Acum vede că nu-i bine, că nu poate trăi dacă nu se strămută lucrurile, deci e gata a se arunca în brațele celui întâi venit care-l inspira nădejde. Și noi încă stăruim în pasivitate? Ce am avut de pierdut, am pierdut în numele principiului pasivității și când și temnițele au fost saturate de roadele ei fără ca Europa să se fi sguduit cât de puțin, ori fără ca barem un ministru să-și fi pierdut pe o noapte somnul, — și noi încă tot mai facem sofisme filosofice și discuții academice spre a dovedi că e lucru mai cinstit a muri de foame în trândăvie decât a trăi slărmând bolovant.

Dacă judecata și prevederea noastră nu ne-au desmetecit încă, apoi ne desmeticește instinctul poporului care pretinde poruncitor muncă, activitate și luptă. Ni-se impune a spulbera prejudițiile și șoaptele negre ce le bagă în popor adversarii biserică și ai neamului nostru.

E timpul suprem, că toți cei-ce se numesc fruntași români și membri ai partidului național să-și spele rugina trândăviei și a indolenței, dacă vreau să mai aibă popor în fruntea căruia sta.

Programul național de urgență trebuie adus în consonanță cu exigențele economice-sociale ale timpului prezent. Nu principii utopice domnilor, ci dreptul limbii, a credinței și a pânii îl înscrieți acolo, că aceste intră în judecata și sângele poporului. Pentru aceste se știe însufleși, căci sunt elementele sale de viață, și prin aceste îl veți grupa în jurul vostru.

Aceste le înscrieți și aceste le vestiți poporului, pentru-că socialiștii dreptul limbii și al credinței îl propagă numai din buze, cu gânduri rezervate. Și dacă poporul dus odată pe ghiață, se va sătura și numai cu principiul pânii, atunci numai s'ar vedea gravitatea pericolului ce socialismul ascunde în sine față de noi, de biserică și de naționalitate.

Și pe când socialiștii inundează lumea cu zările și scrierile lor, știind că poporul crede în litera tipărită, — ce fac o parte mare a conducătorilor naturali ai poporului? Dorm în ignoranță și nepăsare. În loc să îndemne, să deștepte și să răspândească scrieri și ziare sănătoase și folositoare în popor ca să oprească contagiarea, nu cetesc nici ei nimic. De unde vor ști apoi da sfaturi, dacă și ei se scaldă în întunec și prostie? Unii se îngrijesc numai de căpătuială și poate pe ascuns dau mâna cu opresorii. Apoi să se mire că socialiștii îi defaimă și-i negresc? Nu, n'au ce se mira, căci adevărul adevăr rămâne: conducătorii vrednici sunt stimați de toată lumea chiar și de socialiști, ear cei nevrednici și falși sunt arătați cu degetul ca și farisei. Înzădar vom tăinu-i adevărul, căci alții o sută îl vădesc. Adevărații conducători cari ved și simțesc durerile poporului — mai ales în această vreme — alerge totdeauna cu sfatul și fapta în ajutor. Nu pregete osteneală, nici jertfă, nici nu se înfricoșeze de nimic, când

vorba e nu numai de a salva poporul, dar și de prestigiul nostru.

Sub conducătorii, nu înțeleg numai preoții și învățătorii, ci și pe advocații, notarii, funcționarii cari trăiesc de după popor și își pretind drept de onoare și încredere în fruntea lui, — dintre cari unii despoaie și nedreptățesc poporul. Să nu uite că aceste înstrăinează de cătră ei poporul, îl scârbesc și îl fac rebel.

Timpul întetește selecționarea moralurilor și a caracterelor, deodată cu selecționarea baselor, principiilor și desideratelor ce exigențele sociale ale timpului de azi le reclamă dela sincerii membri ai partidului național.

Intocmirea programului pe base creștine naționale și economice-sociale e prima datorință inexorabilă a frunzașilor, stringerea odată a rindurilor, activitate devotată din partea tuturor membrilor și factorilor în toate direcțiunile vieții publice, încetarea totală a certel urite din presă care disgustă și indignează pe cetitori, respândirea scrierilor și a zărilor bune între popor și organizare în fața alegerilor parlamentare.

Cu un cuvânt: pășirea la luptă a tuturor elementelor sănatoase, sincere și devotate cari doresc să aducă viață și pulsațiune nouă în corpul poporului român, bătuit azi de microbii morbului, socialism.

Timpul sofismărilor a trecut, timpul faptelor să urmeze, ca să putem repune pe cel al amăgirilor și al speculațiilor mârșave.

Fiiți bavi și cinștiți al poporului român și faceți datorința când limba și legea strămoșilor îi cheamă la ea.

Traian Magier,
 preot.

Din Dieta.

— Ședința dela 24 Iulie —

Vorbirea lui Apponyi nu și-a ajuns dară efectul dorit: obstrucția continuă ca și cum nimic nu s'ar fi întâmplat. Azi a vorbit galeriilor îndesate, — căci Dieta însăși a fost slab cercetată, — social-democratul Vázsonyi Vilmos. Două ore a vorbit, avântat, temeinic, cu duh și înainte de toate — cu efect. Vázsonyi e un orator, cum nu mai are dieta mulți.

Vorbește mai întâiu despre degenerarea liberalismului maghiar. Vorbind despre programa ministrului-președinte îl face o critică aspră, stârnind prin asemănările sale nimerite de repeșite-ori ilaritate generală. Aprobă obstrucția, pentru-că e îndreptățită.

Dacă ar exista o majoritate adevărată, minoritatea obstrucționistă de mult ar fi dispărut. Nu există azi în partidul guvernamental mulți liberali, căci mare parte cred că sunt liberali, pentru-că partidul asta l-a ajutat în deputație. Declară pe urmă că n'are teamă de absolutism și va urma lupta, până nu va ajunge în fruntea guvernului un bărbat parlamentar.

După pauză vorbește ministrul Darányi. Răspunde la o interpelare, anunțând că s'a îngrijit de ținuturile inundate, apoi trece la lupta obstrucției, reproșând opoziției kossuthiste că nu-și ține cuvântul dat. A fost promis că dacă proiectele militare se vor retrage, ea va înceta cu obstrucția. Proiectele s'au retras, dar obstrucționiștii nu vor să cedeze.

Ședința se încheie la 18¹/₄.

O nouă nelegiuire.

Născud, 23 Iulie 1903.

Nelegiuirile și atacurile contra institutelor culturale grănițarești dela Născud se în lanț. Drepturile și privilegiile garantate de lege se calcă în picioare în urma denunțurilor și intrigilor mizerabile ale unor indivizi fără suflet, cari ca să-și ajungă scopurile lor personale, uneltesc, denunță și sunt niște instrumente mârșave în mâna șatrărilor noștri. Dacă lucrurile merg tot așa, în scurt timp puținele drepturi ce mai avem sunt nimicite și institutele culturale grănițarești după o activitate rodnică de 40 ani se prăbușesc în pohoial nelegiuirilor.

O nouă lovitură au primit drepturile noastre cu ziua de ieri. Casul e următorul. Postul de prof. pentru s. naturale în trei ani a fost lăsat în mod provisor prin concurs de comisiunea fondurilor grănițarești an de an cu plata de profesor provisor. La sfârșitul anului școlar, tinutul care a fost trimis la universitatea din Cluj din partea fondurilor gr. cu un stipendiu extraordinar de 800 cor. și cu aprobarea tuturor factorilor competenți — termină studiile și așa postul avea să se îndeplinească cu acel tinăr. Comisiunea fondurilor încă la începutul lunii Iunie a luat dispoziții ca acel post să se ocupe conform legii, deci a trimis proiectul de concurs spre aprobare fișpanului. Fișpanul retrimite zilele aceste proiectul de concurs cu adausul, că acesta să se trimită mai întâi la directorul suprem dela Cluj spre aprobare. Lucrul se face așa. Eri sosește dela directorul suprem la direcțiunea gimnazială o scrisoare în care zice: „La raportul directorului gimnazial că lulu Prodan a depus censura de profesor și cu începutul anului școlar intenționează (szândekozik) a depune și esamenul pedagogic, deci postul de profesor de naturale e umplut și așa concurs nu trebuie să se publice“.

Aici e călcarea de lege. Directorul suprem știe că Prodan a fost ales numai pe un an, știe că nu are drept de a numi pe nime de profesor, că paragraful 32 din statutele fondurilor grănițarești asigură dreptul de alege comisiunea. Deci pe baza legii trebuia să se publice concurs și alegerea să se facă de comisiune. Știe și aceea directorul suprem, că Prodan e străin de noi și de sentimentele noastre, deci d. Kuncz a comis o nouă ilegalitate și o fâșișe călcare de drepturi. Și apoi cu ce drept raportează și eroul Ioan Gheție numirea adictului său de profesor? Sunt aceste mizerabile apucături cari tind la destrămarea institutelor culturale și ne despoaie de unicul drept ce-l avem.

Ce vor face membrii comisiunii fondurilor la aceasta nouă lovitură? Nu ne vine a crede că nu vor porni barem acum lupta pentru apărarea drepturilor noastre. La lucru deci, poporul român din 44 comune grănițarești vă urmează. E timpul suprem. La luptă! Amănunte urmează.

Correspondent.

Trista meserie.

In numărul dela 9/22 Iulie „Gazeta“ urmează cu bălăcărelele sale atât la adresa noastră, cât și la adresa evoluționiștilor dela Orăștie, cum îi numește în articolul de fond.

Cui face ori vrea să facă „Gazeta“ serviciu, ni-am întrebat, de câte ori numai am citit însinuările et perfide, injurăturile triviale și calomniile neghioabe.

S-au găsit acum și Români cari se bucură de ce scrie „Gazeta“.

Ca să poată lovi în adversarii lor politici, în primul rând în șeful partidului liberal, „Jurnalul“ din București, organ junimist, reproduce adică pasagiile unde dl Murășanu injură pe amicii noștri Eugen Brote și Ioan Slavici. Reproducând insanitățile inconștientului dela Brașov, se înțelege, are grija să spună, că acești doi fruntași, stimați la noi de toți Românii de seamă, ear dincolo amândouă premiați de Academia Română, continuă să alimenteze cearta, căci fiind uneltele nefaste ale lui Sturdza, asta li-e meseria!.. Și trage-i apoi primul ministru român injurătură și învinuire.

Injurăturile acestea desigur nu pot atinge pe întâiul și încercatul sfetnic al regelui Carol I, după-cum nici injurăturile valorosului organ dela

Brașov nu pot atinge pe Brote și Slavici.

Ce să zicem însă despre deșteptăciunea ori bunacredința colegilor dela „Jurnalul“? Mai alaltăeri domnia lor laudau pe Dr. Vlad pentru politica sa națională și bărbătească, ear acum injură pe Brote și Slavici pentru-că, vezi Doamne, aceștia au inspirat lui Vlad să facă politica laudată de toți Românii și condamnată numai de „Gazeta“?

Înțelegem ca inconștientul dela Brașov să injure. Toată vloga — puțină de altfel — în asta și-a cheltuit-o.

Dar cum vin tinerii dela „Jurnalul“ să încurageze așement vicii, și încă într'un articol în care cu slove mari și foarte revoltați condamnă „vrajba dintre frați“?

Păcat că se tocesc literile alea grase pentru niște vorbe — late!

„CARDINALI PAPABILI“.

Chestia alegerii unui papă nou a îmbrăcat haina realității. Cu moartea lui Leo XIII obiectul atenției generale sunt acei cardinali, cari prin vaza lor trec de „cardinali papabili“. Sunt mulți, vre-o 10, dar dintre aceștia în rindul întâiu trebuie amintiți doi: Rampolla și Gotti.

Mariano Rampolla, fostul secretar al lui Leo XIII (căci cu moartea acestuia și-a dat demisia) s'a născut la 1843. La 1887 ajunsese cardinal și secretar. Aparține societății iesușilor. De 16 ani de când e secretar de stat, el conduce politica Vaticanului. De 10 ani muncește să-și câștige un număr sigur de alegători, silindu-se ca de cardinali să fie numiți numai oameni de-ai lui. Partida lui în adevăr e cea mai disciplinată, dar poate — prea slabă.

Gerolamo Maria Gotti, născut la 1834 și e cardinal din 1895, e candidatul, pe care se zice că l-ar fi recomandat și Leo XIII. Gotti e un caracter de absolută curățenie și impunătoare sinceritate.

Serafino Vanutelli, născut la 1834, trecu de candidatul moderaților, a bisericșilor. La 1887 ajunsese cardinal și în scurtă vreme își câștigase așa vază. Încât Rampolla se speria și ca să scape de el, îl recomandă papei, ca să fie trimis de episcop la Bologna, unde tocmai pe atunci erau complicații. Vanutelli se opuse, dar înzădar. Era deja gata de plecare, când muri pe neașteptate episcopul din Frascati, Zigliara. Pe basa ansienității Vanutelli ajunsese în locul lui și rămase în Roma, ear la Bologna fu trimis Svampa.

Vincenzo Vanutelli, marele penitenciar care i-a dat lui Leo XIII absoluția „în articulo mortis“ s'a născut la 1836 și și se bucură de trecere mai ales din cauză că e fratele lui Serafino Vanutelli.

Angelo di Pietro, născut la 1828, e puțin cunoscut în străinătate. E candidatul serios pentru cazul când majoritatea nu s'ar putea înțelege asupra vre-unui candidat dintre cei mai cu vază.

Giuseppe Sarto născut la 1835, e omul lui Rampolla. Se vorbește că Rampolla, dacă s'ar convinge că el nu poate ajunge papă, va vota cu partida sa pentru Sarto.

Domenico Svampa și Andrea Ferrari nu au aderenți mulți, cu toate-că ambii se bucură de încrederea deplină a cardinalilor colegi.

Antonio Agliardi, născut la 1832, e și el un candidat serios, mai ales de când a abzis d'a mai face politică militantă. A fost mai multă vreme nunțiu papal în Viena și activității sale i-se atribue căderea lui Kalnoky. Despre el s'a exprimat de curând un prelat: e un „papabile“ care merită tiara, dar nu va căpăta-o!

Alfonso Capelatro, care e de 80 ani, e considerat mai mult de un eventual papă de tranziție. E născut în Marsilia, dar e de origine italiană.

Aceștea sunt numele celor 10 cardinali cari stau în planul întâiu, dar suntem abea la începutul periodului de conclavă, și conclavele de obicei sunt bogate în surprinderi.

RUGĂM

pe toți stim. abonenți cari sunt în restanță să binevolască a-și plăti ce ne datorează. In cas contrar vom fi siliți a le sista trimiterea ziarului nostru. Administrația.

„Gazeta Transilvaniei“ — contra apostolului Pavel.

Budapesta, la 22 Iulie n. 1903.

E cald grozav în capitala țării, Stim. d-nule Red., stai să te topești, dar pe la Brașov trebuie să fie călduri tropicale, deși — după cât am cunoștință — pe acolo de regulă e clima mai temperată. De când s'a început însă activitatea parlamentară a Românilor, în continuu crește căldura sub Tâmpa și pare-că în zilele din urmă și-a ajuns culmea.

De bună samă ați citit articolul „O nouă sectă“, apărut în nrul. 149 al „Gaz. Trans.“ și mă bucur, că ați putut gusta câte-va clipe de desfătare sufletească. Nu mă indoesc, că și d-voastră ați isbucnit în hohote ca mine și ca alții, când a trebuit să constatăm și de astădată, că „Gazeta“ e în stare să sară în foc și apă nu mai să mântue neamul. Ba se ridică și împotriva apostolului Pavel, dacă și numai cu un cuvânt a contribuit acesta la ruina neamului, când a văzut, că nu ne poate mântui.

În articol, după-cum ați observat, se relevază pericolul ce amenință omenimea — și mai ales pe noi Românii — în urma lăririi unui curent, care face pe oameni să mai și cugete. Vă aduceți aminte de șirul de articole apărute nu de mult tot în coloanele „Gazetei“ sub titlul „Evoluțiunea“, ca eflux al deosebitei sale trude de a veni în ajutorul mântuirii poporului românesc. Articolul din nrul. 149 însă le pune vîrf la toate.

Eată cum se începe: „La anul 1875 s'a înființat în New-York o societate teosofică (Theosophical Society), care are de ținta a recruta din toate popoarele bărbați binevoitori și amici adevăratei culturii (Aufklärung) pentru a putea începe realizarea supremelor idealuri ale omenimei.“

Citez pasagiul al doilea: „Societatea, se zice, nu urmărește scopuri bisericșesti și politice, cu toate acestea dezvoltă o viuă propagandă prin scrieri și presă“. Acum vine ceva teribil. „În timpul din urmă s'a întemeiat o secție și în Budapesta și din nenorocire mișcarea aceasta teosofică a început a seceră victime chiar și printre Români. (of, of!). Cuvântul „theosophia“ l'au luat dela apostolul Paul, învățăturile teosofice sunt însă contrare învățăturilor credinței și nu pot decât să augmenteze incurcătura și desorientarea minților, din care cauză avertisăm pe orice Român a se feri de această propagandă periculoasă.“

Bucurați-vă și vă veseliți, popoare, că Dumnezeu nu v'a uitat, el v'a trimis „Gazeta“ dela Brașov, ca să vă scoată din ghiarele Gheenei și să vă trimită de-a dreptul în raiu, nelăsându-vă nici barem să poposiți în purgator. Nu trebuie să vă mișcați, nu trebuie să vă apucați de nimic, ci zilnic (afară de Lunia) să citiți „Gazeta“, ca să vedeți, că de ce să vă feriți. Că ar trebui să și faceți ceva, să nu vă treacă prin minte, căci „Gazeta“, cea de Dumnezeu lăsată (acum în ultima fază) spre mântuirea victimelor românești, e pasivistă și 'n parlament țării și 'n al minții, și ținuta ei nu trebuie luată în deșert.

Să mai zicem, că noi Românii suntem părăsiți de Dumnezeu! Chiar și când ne apucăm de lucru, Tatăl ceresc cel atât de comod și pasiv se grăbește a ne da de știre prin intermediul „Gazetei“: „Fiilor, de ce vă mai place truda și munca, lăsați-le toate la pustia. Dați-o 'n foc activitate! Stați pe loc și faceți-vă cruce de toți, cari muncesc și se gândesc. Nu v'am lăsat eu doară, ca se vă bateți capul. V'am trimis pe pământ, numai ca să mă desfățez în

voi. Toți pasivi ca mine și ca de mine trimisa „Gazeta“! Asta e a 11-a poruncă a mea!

Și să ne plângem de ceva! Fericită nație! În toată ziua se 'nalță rugăciuni — adică nu, căci aleasa divinității nu poate avea păcate! Toate, ca toate, dar Românul trebuie să se bucure din inimă de progresul cel mare, pe care l'a făcut nepotul. Moșul cânta pe la 48: „Deșteaptă-te Române“ și „Frumos e omul, Doamne, când mintea e regină“, ear nepotul, fiindu-i chiar rușine de nedumnezeul său moș, strigă: „Dormi somnul cel de moarte...“ și „Frumos e omul, doamne, când mintea e — pasivă!“

Blăstămatul acela de apostol, căruia i-au pus numele Pavel, n'a putut să-și peardă urma înaintea de-a inventa cuvântul „theosophia“, ca să nu le dea anză unora, cari n'au altceva de lucru, să înființeze o sectă nouă, numai pentru-că acest cuvânt nou n'avea noțiune și trebuia să-i împrumute cine-va. Și cei-ce s'au angajat la aceasta, nefericiți, n'au înțeles spiritul legii și au făcut o sectă anticreștinească. Anatema sit! asupra nemernicului de apostol, care a inventat un cuvânt, prin care a produs schismatici chiar și între Români. Dar nu numai atât! „Gazeta“ de sigur știe, deși nu ne-o spune, că apostolul Pavel (ori Paul cum îi zice ea) a și predicat „theosophia“ și asta o uimește, că Dumnezeu tot l'a răbdat pe pământ pe schismaticul și antichristul de Pavel. Ce poate fi asta?! Lume întoarsă. Ori poate că Dumnezeu a durmit până când Paul lăția ereticele învățături „theosofice“. Păcat, că nu exista pe-atunci „Gazeta“, căci cu pasivitatea ei l'ar fi trimis pe Pavel în fundul iadului.

— Foc, foc... arde, ajutor... — Ce-i? Unde? — Ajutor, pericolul e mare! Români ce stați! —

ante-potrivă! — suntem prăpădiți! — Ce-i, pentru numele Domnului? Ce s'a întâmplat providențială „Gazeta“? — D'apoi nu vedeți, n'auziți, luați furci și topoare, căci înțelepciunea divină începe a seceră victime chiar și printre Români! Cine dracu a mai văzut, ca și noi să comitem crima strigătoare la ceriu de a ajuta la începerea realizării supremelor idealuri ale omenimei?! Doară nu vom fi espuși și la rușinea asta?! Români din patru unghiuri, acum ori nici-odată, trageți clopotul într-o dungă, încuiați copiii și femeile în casă, înarmați-vă din tâlpi până'n creștet, căci razele afurisitei luminii îndrănesc, să năpădiască preste hotarele românești. lute și de grabă, căci dacă nu, suntem înghițiți pe vecii vecilor de afurisita bidiganie, pe care o poreclesc adevăr și vieță.

Trebuie să ne închinăm! S'aducem rugăciuni de prea-mărire și să plătim barem 10 liturgii și 3 sărindare, că ne-a dat Dumnezeu un așa inger păzitor ca „Gazeta“. Doamne, plecu-mi ghenunchii în fața ta și plin de smerenie sărut dreapta „Gazetei“, că așa mare misiune i-ai dat în viața neamului românesc!

O, dar o peatră grea îmi zace pe inimă. — Doamne, eartă-mă, dacă-ți spun că uite n'at ales tocmai bine „Gazeta“, căci a făcut niște greșeli prea mari. Reul tot ne amenință. Știași și tu, că-i pasivistă, că întârzie cu darea de veste a primejdiilor și întârzierea de astă-dată ne costă viața întregului neam. Doamne, cum de ai suferit-o să nu ne spue mai de vreme, căci uite, teosofia a secerat victime printre noi și primejdia nu se mai poate evita. Regina Carmen Sylva e atât de nefericită, căci n'a putut lua folosul sfaturilor „Gazetei“. A scris

deja o carte eretică teosofică și chiar si eu — nefericitul de mine — am făcut o crimă oribilă când am scris cele „Trei conferințe teosofice”, căci ministrul cultelor și al instrucțiunii din România *Spiru Haret* a și distribuit 200 exemplare la bibliotecile din România, apoi directorul *M. G. Holban* dela „Rev. Idealistă” s'a însuflețit deja pentru vederile expuse aci, în „Familia” s'a manifestat schismaticul *Aurel P. Bănușiu*, „Tel. Rom.” n'a avut nici un cuvânt protivnic, directorul revistei „*Ovid*”, *Petru Vulcan* s'a aprins de acest curent — și alte vr'o 10 epistole imi dau de știre, că numărul ereticilor e mare și se sporește.

Doamne, de ce-ai lăsat, să vină așa de târziu „Gazeta” cu prețioasele sfaturi!? Carul e deja înglodat. Sus Români, să-l scoatem, să nu ne gândim mult, căci ni-se „augmentează incurcătura și desorientarea minților”. — „Avertizăm pe ori-ce Român a se feri de această propagandă periculoasă” — încheie dl „st.” dela „Gazeta”, dar fiind deja târziu*) nu ne mai putem întoarce, ci trebuie să mergem mai departe, cântând:

„Auf dem Dache sitzt ein Greis,
Der sich nicht zu helfen weiss!“

Dionisie Stoica.

Apponyi despre Papa Leon XIII.

— Discurs rostit la 21 Iulie. —

Onorată Dietă! Un cas de jale de importanță istorică trebuie să comunic cu On. Dietă, care privește mai de aproape și pe milioanele de cetățeni ai patriei. Eri, în 20 Iulie 1903 după amiază la 4 ore a închis pe vecie ochii Papa Leon XIII. Totdeauna e sguđuitor momentul, când capul vîzut al bisericii catolice se mută la cele vecine. Sute și sute de milioane deplânge într'ansul pe parintele sulețesc dar lumea întreagă, confesională și interconfesională deopotrivă, se confundă în gândirea, cât de mare este pierderea îndurată prin moartea Papei și în temerea că oare-ce poate aștepta dela necunoscutul în mâinile căruia se va depune uriașă putere morală a papismului. Ar trebui însă să ne întoarcem departe în amintirile trecutului, ca să aflăm un papă, la a cărui moarte sentimentele acestea să fi stăpânit cu atâta putere sufletele ca acum, când de Leon al XIII trebuie pentru totdeauna să ne despărțim.

Credincioșii de confesiune catolica privesc cu durere apunerea capului bisericii noastre: simțesc îngrijați pierderea acelei conduceri sigure și puternice, care și în situațiile cele mai nefavorabile a știut găsi soluțiile cele mai strălucite; și deși credința îi oprește a se îndoi în viitorul bisericii — totuși o știu, că și înțelepciunea omenească contribuie la micșorarea și învingerea greutăților ce împingă biserica.

Doliul bisericii catolice este deci nu numai de caracter formal, ci pătrunzător și adânc, când perde pe unul dintre cei mai mari cari au stat vreodată pe scaunul Sf. Petru. Dar dacă privim cu atenție manifestarea sentimentului lumii întregi acum din incidentul morții și a luptei de vre-o câteva zile încoace cu moartea Papei Leon XIII, putem observa curioasa apariție, că în acest doliu general s'a șters deosebirea între sentimentele credincioșilor catolici și ale celor de alte confesii.

Aceia cari în convingerile lor stau mai departe de concepția universală reprezentată prin papism, reprezentanții

*) Asta e cel mai mare noroc al Românilor, ca totdeauna întărie cu sfaturile sale și cu ideile salutare. Red.

cei mai hotărâți ai curentelor de contrast, cu răsufare suspendată, cu adânc și pioase regrete au petrecut toate fazele ultimelor zile ale Papei, și stau nedumeriți în fața catafalcului. Și în aceste zile, în aceste ceasuri n'a resunat un cuvânt, nu s'a scris o literă pe care să nu le fi inspirat sinceri sentimente. Lumea cultă întreagă jelește pe papa Leon XIII. Adevărat, mare vieață a trebuit să fie care sfârșește cu o moarte atât de glorioasă: vieață în care superioritatea intelectuală să se unească cu supremele principii ale eticii, în care strălucirea activității publice să fie străbătută de razele calde ale virtuților omenești, vieață pe care nu numai puternică ci și binevoitoare o simte fiecare. Și așa cunoaște lumea vieața lui Leon XIII. Pe lângă aderența intrasigentă la curățenia și plenitudinea învățăturilor bisericii la situația și drepturile ei, fost-a dînsul pătuns și de exigențele veacului în care l-a așezat Providența și îndeosebi de ideea de liniște și pace internă a statelor și națiunilor. Nicăiri și nici odată n'a dat dînsul ansă la conturbare a acestei păci atunci când ea s'a lovit de curente dușmănoase, car dacă conflictul s'a declarat, în tot locul l'a aplanat.

Succesul obținut de dînsul pe acest teren, influența ce și-a câștigat-o și-și și bisericii în chipul acesta, îl pun pe dînsul alătura cu cei mai mari bărbați de stat ai veacului. Nu este mai mic titlu de glorie și de înregistrare a posterității, activitatea ce a desfășurat-o relativ la deslegarea problemelor sociale în spirit creștinesc adevărat în spiritul dragostei și adevărului, gândirea aceea permanentă pentru îmbunătățirea instituțională a celor loviți de soarte, gândire care se trage ca un fir roșu de-a lungul vieții sale. Și în sfîrșit dacă curat numai calitățile omenești le căutam într'insul, vedem înaintea noastră figura unui bărbat în care se concentrează o adîncă și umilă credință cu dragostea înflăcărată a științei, a cărui viață înalță la perfectă expresie credința, o mărturisește și propaga, care în lupta sa înălțătoare cu moartea se desparte cu resemnarea, aproape seninătatea filosofului creștin de viața aceasta și pășește cu încredere pe pragul eternității. Eată un om.

Și asta explică, on. Dietă că întreaga lume cultă stă în fața cadavrului lui Leon XIII nu numai îngrițită și calculatoare, ci în adevărat doliu, pentru că într'insul s'a întilnit papa, bărbatul de stat, individul care hotărăște istoria universală cu perfecțiunea morală a omului. Numai într-o individualitate de aceasta se desfată conștiința umanității; și când unul dintr'aceștia se desprinde din mijlocul nostru, cu toate divergențele de vederi și curente, simțim că avem mare pierdere.

Dietă maghiară, reprezentanța acelei națiuni, la care aparțin multe milioane de catolici, desigur simte adînci regrete pentru doliul bisericii catolice și acestor regrete precum și acelor sentimente omagiale cari stăpînesc întreaga lume cultă, ținem să le dăm expresie propunînd suspendarea ședinței, în semn de doliu.

Informațiuni electorale.

VI. Com. Caraș-Severin.

- I. *Cercul Bogșa are 3485 alegători. Acum îl reprezintă Pahomie Avramescu (guv.)*
- II. *Cercul Caransebeș are 7136 alegători. Acum îl reprezintă Iakabffy Imre (g.)*
- III. *Cercul Făget are 1539 alegători. Acum îl reprezintă Dr. Nemess Zsigmond (g.)*
- IV. *Cercul Lugoj are 3084 alegători. Acum îl reprezintă Patyánszky Elek (g.)*

V. *Cercul Oravița are 3284 alegători. Acum îl reprezintă Grünzenstein Béla (g.)*

VI. *Cercul Sasca-montană are 1864 alegători. Acum îl reprezintă Petru Văia (g.)*

VII. *Cercul Zorlențul mare are 4153 alegători. Acum îl reprezintă G. Serb (g.)*

Toate aceste 7 cercuri sunt curate românești.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 25 Iulie n. 1903.

Regele Carol invită la Ischl. Contele Palavicini, ambasadorul austro-ungar din București a remis Regelui Carol I al României o scrisoare prin care este invitat la Ischl de către Maj. Sa Francisc Iosif.

Conferință interparlamentară.

Între 6 și 9 Septembrie se va ține la Viena a unsprezecea conferință a Uniunii interparlamentare. Scopul acestei conferințe este de a îndemna Statele să recurgă, pentru diferențele dintre ele, la arbitrajul instituit în congresul dela Haga. În ședințele dela 6 și 7 se va constitui biroul și se va fixa ordinea lucrărilor. La 8 și 9 vor avea loc ședințele de desbateri. În afară de lucrările propuse, membrii conferinței vor participa la o recepțiune a contesei Harrach în seara de 6, la o reprezentație de gală a Operei Imperiale în sara de 7, la o serată dată de Dr. Lueger, primarul Vienei, seara de 8 și în sfîrșit la un banchet oferit de guvernul austriac în seara de 9. Ordinea de zi a conferinței cuprinde între altele: proiectul de rezoluțiune al grupului austriac cu privire la curtea permanentă de arbitraj din Haga, propunerea grupului danez cu privire la pace-garanță, inserțiunea clausulei de arbitraj în noile tratate de comerț, bunele obicei și interpretarea art. 2 și 3 ale convențiunii dela Haga pentru regularea pacifică a conflictelor internaționale, neutralitatea Statelor scandinave, Uniunea panamericană și relațiunile cari ar putea să fie stabilite între dînsa și Uniunea interparlamentară, discuțiunea asupra actelor conferinței dela Haga, raport cu privire la Uniunea presei, rectificarea hotărîrii consiliului interparlamentar din 2 Septembrie 1901 cu privire la aplicarea convențiunii dela Haga, raportul biroului interparlamentar, numirea membrilor consiliului interparlamentar, epoca și sediul viitoare conferințe, etc. După cum va erede cu cale consiliul interparlamentar, și alte chestiuni vor putea fi aduse la ordinea zilei.

La Roma. Sub acest titlu „Familia” dela 13/26 c. scrie: „În primăvara trecută, sub conducerea d-lui Gr. G. Tocilescu, vr'o două sute de Români au făcut o prea interesantă excursiune la Roma, spre a lua parte la congresul latin. Din această societate a făcut parte și dl Ioan Russu Șiriana, prim redactor al ziarului „Tribuna Poporului”, care și-a publicat impresiunile în foia ziarului ce redactează. D-sa a rețipărit aceste foile și le-a scos într'un volum sub titlu pus în fruntea acestor rînduri. Scrise pentru ziar, ele au timbrul de stil gazetăresc, ușor, clar și plăcut. Une-ori avîntul apucă condela autorului și ne presintă pagini scrise cu multă căldură. Principala forță a volumului este limba curată românească, ceea-ce ne îndeamnă să-l citim cu plăcere. Afară de Roma, autorul ne mai poartă prin orașele: Neapoli, Pompei, Capri, Florența, Veneția și Lido. Ca apendice ni se mai dau două scrisori despre Londra și Paris. De vînzare la administrația „Tribunei Poporului” în Arad. Prețul 2 coroane.”

Brutalități militare. Nu e mirare dacă în țara întreagă se duce o luptă înverșunată în contra proiectelor militare, cari cer feciori noii pe seamă — morții, căci bătăi și moarte îi așteaptă în multe locuri pe sîrmanii recruți. Acum ne vine știrea despre o nemiloasă chinuire a unui regiment, 450 de soldați au căzut pe drum frânți de oboseală și căldură; 19 au murit iar 40 trag de moarte. — În căldura trapică din 20 Iulie regimentul 12 staționat în Trebinje (Bosnia) a plecat la exerciț. Depinderile au oboșit soldații în așa măsură, încât abia mai puteau sta în picioare: oficerii însă nu le-au dat voie să odihniască, ci cu loviturile de săbii, ca pe niște vite, îi mînau înainte. Pe drum soldații cadeau șiruri-șiruri. Ajunși în Bilek au ațlat că lipsesc mai bine de 400 de feciori. Oficerii s'au dus fără grijă la chieft. Dar chieftul lor nu dură mult, căci rînd pe rînd vineau știri că soldații lăsați pe drumuri mor. Până sara au fost transportați în spital 19 morți și 40 de inși cari trăgeau de moarte. Mai mult inși și-au perdut mințile. Indignarea locuitorilor e de nedescris. Comandanții au voit să tănuiască lucrurile și asta e cauza că așa târziu au eșit la iveală.

sură, încât abia mai puteau sta în picioare: oficerii însă nu le-au dat voie să odihniască, ci cu loviturile de săbii, ca pe niște vite, îi mînau înainte. Pe drum soldații cadeau șiruri-șiruri. Ajunși în Bilek au ațlat că lipsesc mai bine de 400 de feciori. Oficerii s'au dus fără grijă la chieft. Dar chieftul lor nu dură mult, căci rînd pe rînd vineau știri că soldații lăsați pe drumuri mor. Până sara au fost transportați în spital 19 morți și 40 de inși cari trăgeau de moarte. Mai mult inși și-au perdut mințile. Indignarea locuitorilor e de nedescris. Comandanții au voit să tănuiască lucrurile și asta e cauza că așa târziu au eșit la iveală.

† Réthy Lipót, respectatul cetățean al Aradului, în tipografia căruia găsit-au primire și multe produse românești, a fost erit după amează înmormîntat cu deosebita solemnitate. La actul funebru a servit preotul evanghelic Frint Lajos, care a ținut un panegiric arătînd meritele decedatului. Înconjurat de membrii familiei și de cei mai distinși cetățeni ai orașului, precum și de personalul tipografilor și redacțiilor din Arad, între cari și al redacției și tipografiei „Tribuna Poporului”, remășițele mortuare au fost pornite la cimitir. Dricul formal era acoperit de cununii, precum mai era un car funebru acoperit cu coroane trimise de rudenii și stimatori ai decedatului.

Fie-ți memoria eternă car familia întristată mîngăie-se cu expresiunea condolețelor așa zicînd ale unui întreg oraș.

In atenția cetitorilor nostri recomandăm anușul firmei Rosenblüh, apărut în numărul de azi. Conducătorul firmei, dl G. Iancovici în adevăr e cunoscut de un comerciant destoinic și prevenitor. Il recomandăm tuturor.

ULTIME ȘTIRI.

Inmormîntarea Papei.

Roma se populează. Din toate colțurile vin credincioșii catolici ca să asiste la înmormîntarea supremului păstor.

Roma, 24 Iulie. Credincioșii fără încetare merg să vadă cadavrul. Sara s'a prezintat corpul diplomatic și toți cardinalii. — Inmormîntarea va avea loc mâine. Cadavrul deocamdată va fi așezat în biserica S-tului Petru apoi, conform dorinței Papei, va fi transportat în biserica San-Giovanni. Conductul va trebui să treacă peste teritoriul italian, pe care Leo XIII în vieață n'a pus piciorul. Papa a lăsat săracilor din Roma 50.000 fr., celor din Perugia 30.000 și celor din orașul său natal Carpinetto 10.000.

Roma, 24 Iulie. Conclava care va avea să aleagă papă, se va deschide la 31 Iulie. În congregația de azi (a 3 a) s'a iscat o vehementă discuție între Rampolla, Vanutelli și Oreglia. Causa ar fi indiscrețiunile unor cardinali, cari informează pe cei din afară despre toate câte se întîmplă în Vatican. Rampolla și Oreglia s'au certat formal. De oare-ce imbalzămarea n'a reușit pe deplin, s'a interzis sărutarea picioarelor.

Budapesta, 25 Iulie. Aseară a sosit aici primatele țerii, cardinalul Vaszary. Încă azi va pleca la Roma spre a lua parte la conclavă.

Red. respons. Ioan Russu Șiriana.
Editor Aurel Popovici-Barcianu.

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

A v i s

pentru comercianții de manufactură.

Din cauza strămutării de domiciliu și a unei alte întreprinderi sub condițiuni foarte favorabile, este una dintre cele mai frumoase și frecvente prăvălii de manufactură din orașul Sibiu (Transilvania) a se preda.

Oferte a se adresa, sub nr. 101 post-restante Nagy-Szeben. 1041 1-3

VINETEA

mai bună la spălat.

Sub scutul legilor.

Vinețea ca mai folosită în spălătorii și case private.

Eftină și neîntrecută!

1 sticlă mică de 24 fl. ajunge la 10 spălături. — 1 sticlă mare costă 1 cor. 60 fl., 1/2 de sticlă 1 cor.

Se poate căpeta prețutindeni

Se ne ferim de falsificate. 916 12-20

URANOSSingurii
Fabricanți:**FRĂȚII HOCHSINGER**, fabrică chimică.**BUDAPESTA,**
VI., strada Rozsa 58**Magazin de modă**

Fondat la 1840.

Rosenblüh H. & C-ie

în ARAD

Colțul pieței Szabadság și strada Furray.

1040 1 -

Mare magazin de articoli de modă pentru bărbați și dame. Pânzături, șifonuri și fețe de masă calitatea cea mai bună — depozit de fabrică.

Albituri pentru bărbați și dame. Primim confecționarea de trusouri întregi pe lângă prețurile cele mai eftine.

Mare depozit în stofe de reverenzi.

Nenumărate mușterii pot atesta, că materiile de reverenzi cumpărate dela noi sunt de cea mai bună calitate și nu și lasă culoarea.

D-1 GEORGE IANKOVICS,

care astăzi e conducătorul prăvăliei noastre, se bucură în cercuri largi de cel mai bun renume câștigat prin hărnicia și prevenirea s'a așa încât putem spune, că noi pregătim reverenzile celor mai mulți domni preoți din provincă.

Prețuri solide și
serviciu prompt.**KOHN JÓZSEF**tinichigiu de lux și clădiri, aranjează canalizare și apeduct.
Arad, Andrassy-tér 13. — Telefon Nr. 333.

La șase expoziții a luat premiul I. La Paris, în 1883 distins cu stipendiu al statului.

P. T. Public!

1021 8-10

Prăvălia mea de tinichele mi-am aranjat-o în palatul nou al bisericii Minorilor unde am magazine cu mezzanin și suterane; aranjament nou, modern, având ori ce obiect aparținător branșei acesteia; calitate escelentă, invenții noi.

Atelierul în Batthyány-utca 32, casa proprie. Telefon 321 (Primesc aici și elevi.) Dulapuri pentru ghiață, la casă și pentru cărciumari și măcelari; moderne și invențiile cele mai recente; cu ghiață puțină recește ecelent. Primesc aranjarea de apaducte și băi la casă, atât în *loc*, cât și în provincie.

Primesc și execut tot felul de ornamente și lucrări de tinichea, acoperișuri, mansarde ornamentate, ferestre pe acoperișuri și acoperișuri de turnuri.

Neubauer Manó

antreprenor de zidiri,

ARAD.

strada Kossuth (vis-à-vis de casarma honvezilor.)

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 411.

Am mai multe însărcinări pentru zidirea pivnițelor de vin cu cer și beton de fer, prin urmare îmi permit a atrage atențiunea onoratului asupra acestui nou sistem de pivnițe foarte corespunzător.

Primesc spre efectuare

Pivnițe și buți de vin,

din cement-beton sistem cel mai nou, construcții din cement-beton, echipări turbina și jilip pe lângă prețuri favorabile, pe lângă garanță și condițiuni de plată ușoare.

La dorință escurg la fața locului.

Planuri și preliminar de spese fac gratuit.

1016 8-10

Cu distinsă stimă:

NEUBAUER MANÓ.

Felurimi.

TIE.

Ca te iubesc și te-am iubit,
Să crezi îți vine greu?
Când te-am iubit, pân' n'ai eșit
Zimbând în drumul meu...

Și dragă dacă te-am avut
Pân' nu te cunoșteam,
Crezi, astăzi, când te-am cunoscut,
Eu drag' să nu te am?...

V. Tur.

Din viața Papei Leo XIII. Papa Leo XIII era amator mare de tutun de nas. Într-o zi, tocmai pe când era încunjurat de o mulțime de cardinali, își scoase tabachiera și trăgând puțin tutun în nas, oferi fiecărui câte o priză. Toți cardinalii luară din tutun, sau se prefăcuseră cel puțin că iau, numai un cardinal francez îi dădu corfă.

— Cum? D-Tale nu-ți place tutunul de nas?

— Nu, Sfinția Ta. — Îți răspunde cardinalul. — La păcatul asta nu m'am putut obișnui.

— Păcat? — Îți reflectă Leo XIII zimbând. — Dacă ar fi păcat, d-ta de mult te-ai fi obișnuit deja la el.

Cardinalii abia se putură stăpâni să nu izbucnească în hohot de râs, mai ales că toți știau că în tinerețele sale, ca oficer, cardinalul trăise lume dalbă!

Papa mereu era asediat de pictori italieni și străini, cari îl rugau să-i dea voie să-i facă portretul. Papa s'a învoit de cele mai multe ori, așa încât mulți pictori, de altminteri slabi, au ajuns la renume prin simplul fapt, că au făcut portretul papei.

Într-o zi un tânăr pictor italian, a cărui zel era mai mare decât talentul, îi căzu la picioare și-l rugă să-i permită să-i facă portretul. Papa se învoi și peste câteva zile portretul era gata. Inzădar se căzura însă Papa să afle asemănare între portret și icoana sa reală; portretul nu-i seamăna de loc.

Pictorul, cam nemodest, îl rugă acum să-i scrie câte-va cuvinte sub portret. Papei nu-i cam vinea la socoteală s'o facă, și ezită. Pictorul inzistă.

— Cu tot prețul o dorești, domnule pictor? — îl întreabă Papa.

— Da Asta ar fi pentru mine culmea fericirii.

— Bine, fiu! Papa zimbând, se gândi un moment, apoi scrise următoarele cuvinte ale lui Isus, scoase din evanghelia lui Matei:

— Nu vă îndoiiți! În adevăr eu sunt acesta...

Leo XIII.

Pio Centra e camerierul lui Leo XIII. Istoria acestui servitor, care e de 25 de ani pe lângă Papa, merită de a fi povestită. El e fiul unui pălărier, care are specialitatea beretelor de cardinal și îl avea de mușteriu și pe cardinalul Pecci, fostul Papa Leo XIII.

Într-o zi, Pecci observă în prăvălie pe un copil cu ochii strălucitori, a cărui privire urmărea toate mișcările sale și care părea mistuit de dorința de a vorbi.

— E băiatul tău? întreabă cardinalul pe pălărier.

— Eminentă, zise tatăl zăpăcit, nu-l băga în seamă... e copil. Te iubește așa de mult!... Iartă-mă îndrăzneala...

— Văd că vrea să-mi spun ceva, zise cardinalul Vorbește, băete.

Copilul, roșu de plăcere, îngină:

— Eminentă, când veți fi papă, luați-mă camerier.

— Ți-o făgăduiesc, răspunde zimbând cardinalul Pecci, căruia îi plăcu această precizere.

Trecură ani de zile și Pio Centra spera mereu, deși n'a mai văzut pe scumpul său cardinal.

Acesta nu uitase însă de băiatul, care cel dintâu îl salutase ca papă.

Chiar în seara zilei în care cancelarul l'a proclamat papă, Leo XIII a trimis o depeșă lui Pio Centra ca să-i anunțe, că l'a ales de camerier al său. De atunci fiul pălărierului, ca și suveranul pontifice, n'a eșit nici odată din Vatican.

Raporturile dintre Vatican și guvernul francez le caracterizează foarte bine vorbele lui Leo XIII spuse cu un prilej unui

diplomat. *Nisard*, nuntial papal în Viena, auzea cam greu, și — cum e știut — și Leo XIII auzea greu. Întrebat odată de un diplomat despre rezultatele misiunii diplomatice a lui Nisard, Papa i-a răspuns:

— Cunoști d-ta comedia: „*Cel dot sur?*”? O predau eu cu Nisard... El nu pricepe bine ce-i spun eu, eu nu pricep bine ce-mi răspunde el... Asta ni-e de de mare folos, d'a ne putea înțelege de minune.

Ziarul „*Eclair*” din Paris amintește de un italian bătrîn, care pretinde de a fi nepotul lui Leo XIII. E om lipit pământului și susține că e fiul fratelui lui în vîrstă a papei. Pretinde și el parte de moștenire din averea papei Are și un licior, care nu de mult a pus la cale un mare scandal în fața Vaticanului.

Și „*Corriere della Sera*” amintește de o rudă depărtată a papei, contele *Silvio Pecci*, care trăiește în Parma și muncește greu ca să-și poată câștiga pâinea de toate zilele. Viața întreagă a stăruit pe lângă Papa să-i dea ceva ajutor, dar fără folos. În fața acestor pretensiuni contele *Frazzoni Pașini* publică acum un articol, în care declară pe cuvînt de onoare, că Papa a avut numai un frate, *Carol*, care a murit de mult. Cealaltă *Pecci*-i nu sunt rudele papei.

Din Vatican. În zilele aceste a apărut o broșurică interesantă scrisă de un tânăr profesor cel, care a petrecut mai mult ani în Roma, și-și povestește acum amintirile și impresiile vaticane. „Mult m'a interesat congregația *indexului*” — scrie între altele. — „Prelații, ce-i drept, și astăzi referiază despre cărți stricacioase, dar cărțile acestea nu mai ajung în index. Unul dintre ei mi-a spus și cauza: „Stii, — mi-ai zis, — Voltaire a avut dreptate, când a zis, că în genere cărțile seamănă cu castanele: numai atunci au gust dacă sunt fripte. De curînd, în contra votului meu, o broșură proastă a ajuns pe index. Era d'un conținut nu se poate mai stupid. Și știi ce-a fost urmarea? Broșura a ajuns cîntec ediții! Dar pe lângă asta, dacă ar fi să ne ținem strict de principiile *indexului*, ar trebui să oprim întreaga literatură beltristică de azi”.

„Agendele acestei congregații, din vreme în vreme sunt foarte interesante.

Căți-va ani mai înainte, episcopul din Praga, Dr. *Tersch* își publicase cartea „*Meditații asupra filozofiei s-tului Toma de Aquino*”. Două volumuri, grele de 1 chil. O carte frumoasă, tipar frumos, hârtie frumoasă. La citirea ei însă, membrii congregației înlemniră. Că episcopul *Tersch* nu înțelegea școlastica s-tului Toma nu era tocmai de mirat, căci asta se întîmplase și altor episcopi savanți, dar reul zăcea în faptul, că făcuse din s-tul Toma un eretic. Membrii se puseră la sfat. Să arză cartea nu mergea. S'o pună pe index, ar fi însemnat un scandal. Curia se hotărî deci pentru un mijloc radical: cumpără întreaga ediție a cărții. *Tersch* n'a aflat nimic despre asta. Lucrul însă nu era încă sfîrșit. *Tersch* dăruise unui seminar din Roma — trei exemplare. Să le conștize? Ei, dar *Tersch* putea să vină vr'odată la Roma și să-și caute cartea în biblioteca seminariului. Curia găsi și de astă dată espedient. Toate trei exemplarele fură scoase spre citire, și nu mai văzură lumina bibliotecii”.

Curia, precum se vede, tratează cu ereticii moderni foarte diplomaticeste.

Raportori americani. De curînd a apărut la Londra o carte despre ziaristica americană, pe cât de interesantă pe atît de instructivă. Raportorii americani sunt cei dintîi raportori din lume. De n'au despre ce raporta, inventează ei crime. Raportorul unei țări din Chicago găsi odată pe șinele unui tren o pîedecă, care ar fi fost în stare să facă trenul întreg să deraeze, și să pună capăt la 75 persoane. Șeful îi dădu însă dimisia pentru-că a împedecat „*producția unor noutăți interesante*”. — În multe locuri crimele se fabrică din partea raportorilor. Așa spre pildă un raportor din Indiana cumpără dela institutul de anatomie un cadavru pe care îl găsi de 15 ori între împrejurări, cari făceau verosimilă vr'o crimă. Pentru suma de 120 cor. — cât îl costase cadavru — făurise 15 senzații. Dar metoda lui nu rămase multă vreme taină, căci omul dela care își cumpărase cadavru — măhnit că a fost plătit cu un șec fals — a descoperit izvorul senzațiilor Raportorul însă fu ales de

NANTAS.

Nouvel de EMILE ZOLA.

(Urmare și fine).

10

El pălește și se dă îndărăt; vorba aceasta l-a isbit ca o lovitură de bici. Îl treceau fiori reci; și recunoaște că ea are dreptate, căci el n'a făcut altceva decît să s'a făcut de ris cu această scenă de Otello. Mai bine rămânea la lucrul său! Inima i se contractează, întreg sângele îi fugise din obraji și o mină de durere se așezase pe fața sa.

Flavia observă schimbarea ce se petrecea în sufletul lui, o expresie blajină lăură ochii ei și plecând din ușă ea îi zise pacinică:

— Caută singur.

Ea luă lampa și intră în iatac, pe când Nantas rămăsese în prag. Cu o mișcare făcu el semn, că nu este de lipsă și că nu vrea să vadă nimic. Dar acum insista ea. Cercetează toate unghiurile odăii, când ajunge la pat, dă perdelele la o parte — și d'el de Fondettes, care era ascuns în pat, apare

Așa s'a speriat femeea, de a dat un țipet de groază.

— De fapt, — gîngăvi ea, pestrecută, — acest bărbat într'adevăr a fost aici... dar eu n'am știut nimic... îți jur pe viața mea, că n'am știut nimic!

Dar la moment par'că regretă această exclamare. Mândria nu-i permitea să se apere, să se scuze. Cu o extremă încordare a energiei, a isbit să se stăpânească, și într'un ton, după puțină rece, zise:

— Da, d-ta ai avut absolută dreptate; scuza că m'am opus.

D'el de Fondettes era într'o situație foarte strîmtoară. Simțea că e peste măsură ridicol și mult ar fi dat, dacă Nantas cuprins de furie, l-ar fi luat la cătări; dar acesta tăcea, devenise palid și își plimba ochii dela d'el Fondettes la Flavia; pe urmă se plecă puțin în fața ei și lin îi zise:

— Eu trebuie să-mi cer scuzele pentru-că d-ta ești liberă.

Se întoarse și plecă.

Așa se simțea, par'că i s'ar fi rupt ceva în intern și numai mecanic se mai mișca. După-ce a ajuns în odaia sa de lucru, s'a dus drept la birou, a deschis un șaltar secret, în care ținea un revolver.

Caută arma, să vadă dacă e încărcată, și își zise:

— Destul acum, nu mai pot suporta; după-ce ve voi termina cu lucrul, să-și găsească și inima mea odihna!

Se așează din nou, ridică lampa, care era gata să se stîngă și începu să scrie. Termină propoziția pe care o lăsase jumătate și lucră liniștit cu temeiul mai departe. În jur dormea cea mai adîncă tăcere. Pagină după pagină se umple, și manuscrisul se ridică grămadă. Trei ceasuri.

Flavia, după-ce a plecat Nantas, a dat afară pe inspector la moment; și deși se culcase, nu putea să-și găsească odihna. Se scoală și se furișează până la ușa bărbatului său, unde ascultă. Nu aude de cît scârțaiul condeiului. Se pleacă spre borta ușii. Nantas scrie liniștit; fața lui exprimă satisfacție și mulțumire, pe care le aduce munca. Dar vede și arma, pusă alături, căci o rază din lampă cădea pe revolver, luminând țeava ca printr'o rază de foc.

V.

Casa din dosul grădinei era de prezent în proprietatea lui Nantas. O cumpărase dela socrul său, numai pentru motivul, că mica mansardă, în care el a luptat două luni de zile cu mizeria și cu lipsa, să nu se închirieze la străin!

De multe ori, de când era bogat și om cu autoritate, a simțit nevoia de a se închide acolo sus, în odăia, căci acolo, unde mai mult a suferit, putea să savureze cea mai curată bucurie a triumfului său.

Se ducea sus, de câteori piedeci i se prezentau în cale; când era vorbă de a medita asupra modului înlăturării lor, de câte ori avea să se hotărăscă pentru lucruri mari și importante. Adeseori venea spre a se reînchiperi în vremile trecute, pentru a lăsa să-i deșileze în fața ochiului conștiinței întreaga sa viață, — și acum, că i se impunea necesitatea sinuciderii, s'a hotărît să moară în mansarda sa.

Bătea opt ceasuri, când Nantas a sfârșit cu lucrul. Și fiind-că îi era teamă că oboseala îl va doborî, luă o bafe rece; apoi chemă pe mai mulți funcționari și le dete porunci. Cu secretarul său a avut o mai lungă convorbire: Să meargă numai de cît la Tuileri și să presinte împăratului proiectul; ear în cazul când ar mai

primi noul înviațunt, să deslușească unele lucruri.

Acum, credea Nantas că și-a împlinit misiunea. Toate le a lăsat în cea mai bună ordine; nu se duce ca un falit, care lasă toate încurcate și se gîndește numai la plecarea. Nu i se putea împușca nici lașitate nici egoism. A dat lumii ceea ce i se cuvenea, ș'acum stăpîn asupra sa, singur avea să dispună de sine!

Se făcuseră ceasurile nouă; era timpul suprem, — se gîndea el. La revolverul și era tocmai să plece, când avea să soarbă cea din urmă picătură a amărăciunii: D-ra Chuin vine după cei zece miș de franci promiși. Ea făcu o mină de adîncă compătimire și tristețe

El se rușină cumplit, că a stat de vorbă cu această josnică femeie. Dacă ar mai fi fost în sufletul său un strop de nehotărîre, complicitatea cu această femeie, l-ar fi împins la sinucidere.

Nervos părăsește odaia, repede urcă scările dela mansardă și în grabă uită să scoată cheia.

Nimic nu s'a schimbat în mansardă. Plapoma este tot murdară; tencuiala atârna de pe pereți, ear mobilele sărăcicioase: pat, masă, scaun, erau tot acolo; camera avea același aspect al miseriei, ca și înainte.

Se îndreptează spre fereastră; aceeași priveliște: copacii mari din grădină și tabloul extinsului Paris.

Așează revolverul pe masa șontorogă, ca să-l aibă la îndemână. E aci, unde n'are să-l conturbe nimeni; nu are să se grăbească.

Vrea să-și mai petreacă în gând o dată viața întreagă. Ce preț și ce scop a avut? Nu se găsește el pe același punct, ca și acum vre-o doisprezece ani? Atunci, ca și acum era hotărît de a se sinucide; numai că atunci era cu mult mai sărac decît să-și poată cumpăra un revolver. Dar rezultatul era același, dacă se arunca din fereastră sau își trage un glonț.

Va să zică de fapt nu exista nimic de încredere și sigur pe lumea aceasta de cît moartea? Numai ea nu înșală; e gata întotdeauna. Toate celelalte sunt nebunie și amăgire.

Toată rîvna lui pentru avere, autoritate, putere, îi păru acum lui Nantas de nimic, copilărie chiar. La ce atîta expan-

siune de energie și forță, când puterea și voința nu ne dau totul! O singură mișcare a inimii nebune nimicește totul, și clădirea pe care el a ridicat-o se prăbușește ca o casă din cărți de joc, atînsă de suflarea unui copil.

Grozav de abătut, Nantas regretă că nu și-a executat hotărîrea înainte cu doisprezece ani.

la revolverul de pe masă și începe să-l umple.

Gîndurile îi sboară la soția sa și inima i se mai înduioșează odată. Ah, dacă Flavia ar fi vrut să-l iubească, ce lucruri mari și extraordinare ar mai fi creat el!

O, dacă ea i s'ar fi atârnat de gât, dacă o singură dată i-ar fi zis: „Te iubesc.” ce ar mai fi rămas în lume ca el să nu poată ajunge!

Dar vai, ea nu-l iubește, nu-l va iubi, nici când nu-l va mai iubi! Și el simți un nemărginit dispreț pentru voința tare, pe care o socotea de unică divinitate, care i-a dat totul, numai ceea-ce mai mult părea nu: pe soția sa!

Ridică arma.

Afară era o dimineață admirabilă. Prin fereastra deschisă străbatea soarele, împrumutând sîrmanei odăițe un aer violet. Ear col, în depărtare, reîncepea viața și gloriile capitalei.

Nantas își potrivește revolverul la timp.

De-odată ușa se deschide violent, Flavia se repede în odaie și c'o singură mișcare dă la o parte revolverul. Revolverul se sloboade și glonțul pătrunde în tavan.

Earăși își stau față în față, ochii în ochi. Din cauza că fugise repede, Flavia abea putea respira, încît o bună vreme n'a putut să zică un cuvînt. Își ținea mâinile pe inima agitată; în fine se potolește încordarea; sughițînd ea se aruncă la pieptul lui și exclamă:

— Te iubesc, da, m'af biruit, te iubesc, te iubesc!

Această mărturisire, care i-a îngennunchiat mândria, a fost cuvîntul mîntuitor pe care îl aștepta el. Singurul, care i-a dat putere de-a mai trăi!

președinte al clubului presei, car șeful îi mări plata cu 100%.

Scrisori din Conclava. Astăzi, când ochii lumii catolice sunt îndreptați asupra Romei, unde se fac pregătirile pentru alegerea noului papa, credem că va fi de un interes public, să dăm descrierea unei conclave făcută de papa Clemente XIV. Descrierea aceasta e cuprinsă într-o scrisoare adresată de cardinalul *Ganganelli* (acesta era numele lui *Clemente XIV.*, înainte de a fi ales papă) unui prieten din copilărie, actorului *Carlin Bertinazzi*. Conclava dela 1769, a cărei descriere ne-o dă *Clemente XIV.*, a fost o conclavă foarte vișoroasă și a durat 106 zile. „Prelații adunați să aleagă papa — zice în scrisoarea asta — se plictisesc adeseori rău de tot. Eu mi potrec purtând un ziar. De-ți voi putea espedia scrisoarea înaintea de alegerea noului papă, nu voi încerca să-ți prorocesc cine va fi ales, căci de obicei pe acela îl aleg la care mai puțin ne-am așteptat.

Știi tu ce-i o conclavă? E o adunare de moșnegi, cari se ocupă mai mult cu cele lumești decât cu cerul, și cari toți se prefac că sunt mai bolnavi, mai slabi și neputincioși de cât sunt în realitate, în speranța că astfel vor trezi interesul aderenților lor. De oare-ce cei mai mulți nu abdic de naideea de-a fi aleși, mai puțină antipatie au pentru rivalii cari stau mai aproape de mormânt. *Reuma* își dă drept să îl om de încredere; și *hidropsia* și *podagra* își au aderenții, căci ambiția și moartea contează la aceleași întâmplări ferice. *Sicriul e întâia treaptă la tron.* — Cardinalul *Quirini* are toată dreptatea, când aseamănă conclava cu un coș de albine: albinele aceste împung, acele zizăe; ca să aduni mierea ai lipsă când de balsam, când de vermut — Fiecare zi se golește urna așezată pe altarul capelei sextine, în care fiecare alegător își aruncă buletinul de votare, — și sfârșitul tot nu mai sosește. Ziua de mâni, care va începe tot cu chirmarea spiritului sfânt, va fi ca ziua de azi. O partidă pune jurământ, că mai bine va sta 6 luni închisă, decât să abdică de candidatul ei predilect. Aici se prefacă unul că-i indiferent, colo altul că-i istovit de puteri. Unul are 5, altul 7 voturi sigure. „Ce ceri pentru ele? Cu ce preț mi-le cedezi?” Se întreabă prelații reciproc. Sara spioni ascultă pela uși. — Ales de papă, *Clemente XIV* îi scrie prietenului său: „Numai acum simt cât îmi lipsești tu cu dragostea ta de prieten, când eu nu mai însip decât respect și frică... și poate voi fi nefericit”. — *Clemente XIV* nici n'a purtat tiara papală decât cinci ani, dela 19 Maiu 1769 până la 22 Septembrie 1774.

Ultima poezie a Papei. Meditațiune de noapte a unei inimii ce suspină.

Fatala oră, Leo, bate, sosii e timpul să te duci,
și pentru meritele tale eterna viață s'o primești
și care-i soarta ce te-așteaptă? Cerul fericea-ți dă,
Ce din prisos preabunul Tată ca dar o dăruște ție,
în mîntea ta îngrijorată să cumpănești, că-n timpuri
grole

S'a dat să porți nespusa sarcină a sîntei chei.
Căci cine 'ntre popor lueste în mărire osebă
își ia, nefericitul, încă pedeapsa-amară a durerii.
Și până ce m'e sbat cu gândul, un dulce chip mi-se
arată,

Și-un și mai dulce glas vorbește inimii îndurerate:
Ce frică te-a cuprins acuma? Mintea ta de ce-ți
pîrîndă

Rînd pe rînd icoane triste din viața ta trecută,
Christos gata, cu 'ndurare, și de ceri cu umilință
Greșelele, o crede tare, vor fi nesocotite toate.

KALMÁR JÓZSEF

mechanic.

Recomandă

Bicicletele

sale de cea mai bună calitate.

Are în deposit gumă interioară și esterioară de prima calitate, și tot felul de părți constitutive d'ale bicicletelor.

Eftine și pe lângă garanție efepuiește 975 36 -

Reparaturi de biciclete,

instalări de

sonării electrice și telefonuri.

Toate pe lângă garanție.

Strada Salacz nr. 2. Telefon nr. 242.

**Cel mai efin isvor de cumpărare
din Arad.**

**Juvaericeale,
bucăți de aur și argint (frante)
bilete de amanet**
cumpără pe bani gata cu prețurile
cele mai scumpe, sau le schimbă cu
alte obiecte. 1006 20 -

Deutsch Izidor,

clasornicar și juvaeriu
Arad, Strada Templom.
— Telefon n-rul 438. —

LEDERER LIPÓT

Str. Deák-Ferencz Nr. 30 (Casa Bonci).
Aduce la cunoștința on. public
că în magazinul seu se află

TOT FELUL DE MASINI DE CUSUT

dela 32 fl.

în rate săptămânale și lunare. 1018 14 -
Tot în atelierul sus numit se
primesc reparaturi de mașini de cusut
și se găsesc tot felul de aparate.

In atenția publicului ziditor!

Am onoarea a aduce la cunoștința m.
on. public, că în strada *Kapa*, n-rul 12
(casa proprie) am des his

O cancelarie de zidire.

Intreprind zidiri de case nouă, restaurarea și schimbarea de case vechi, cu un cuvânt ori-ce soi de lucrare ce se ține de ramul asta, pe li g'i prețuri fine și g ranție absolută. 954 26 -30

Cu stimă:

Tenczlinger Károly,
măiestru de zidar diplomat.

Am onoarea a aduce la cunoștința
m. on. public, că 1009 9-50

am deschis

Un atelier de tapiserie și înfrumusețare.

Ani îndelungați am lucrat în atelier de rangul întâi din Budapesta, Viena, Berlin, Brüssel și Paris, așa încât sunt în poziția plăcută de-a putea corespunde tuturor esigențelor moderne.

Primesc tot felul de lucrări de bransă asta dela cele mai simple până la cele mai elegante, pe lângă prețuri moderate.

Primesc efin mobilarea de locuințe în loc și provincă. La mutări primesc transportul mobilelor, precum și repararea și renovarea de mobile și mese de biliard, pe lângă prețuri efine.

Cu stimă

Reiner I. Gyula,
tapisier și împodobitor.

Tökölly-tér 6. (Casa Prollich)

SEIDEL OTTO,

fabricant de căciuli,

ARAD, Andrassy-tér Nr. 9
(vis à vis cu biserică).

Execut ori-ce fel de chipiu militar, postav finanțial pentru pompieri, pentru preoți și civili, calitate bună, preț moderat. 935 28 - 80

Dacă aveți 1006 10-50

tapete (covoare) de reparat

fie aole covoare de Smyrna sau Persia nu le trimiteți în alt loc. În Arad nu se știe încă, că mai frumos și mai efin le reparază subscrisul, care din nenumerate părți a primit scrisori de mulțumită.

Schwartz József,
atelier de reparat și curățit covoare.
Józseffőherczeg-ut 8.

Primesc covoare pe păstrare peste vară

402/1903 tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A nagyhalmági kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy a „Victoria” tak. és hitelintézet végrehajthatónak özv. Bugya Pávelné szül. Zsiva Josefa bugyesdi lakos végrehajtást szenvedő elleni 494 korona tökekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, minek folyán a nagyhalmági kir. járásbírószág kerületében fekvő és a Bugyesd községi 37 számú telekkönyvben A I 1 10 sorsz. alatt felvett ingatlanokból végrehajtást szenvedő özv. Bugya Pávelné illető hányad 355 korona kikiáltási árban; — a bugyesdi 54 sz. telekkönyvben A I 1-6 alatt felvett ingatlanokból végrehajtást szenvedő özv. Bugya Pávelné illető 38 korona kikiáltási árban; — a bugyesdi 84 számú telekkönyvben A I 1. 2. alatt foglalt ingatlanokból végrehajtást szenvedő özv. Bugya Pávelné illető hányad 48 korona kikiáltási árban; — a bugyesdi 118 számú telekkönyvben A I 1 alatt felvett ingatlanságból végrehajtást szenvedő özv. Bugya Pávelné illető hányad 34 korona kikiáltási árban; — a bugyesdi 44 számú telekkönyvben A I 2. 4. 6. 8. 11-14 alatt foglalt ingatlanokból végrehajtást szenvedő özv. Bugya Pávelné illető hányad 88 korona kikiáltási árban; — végül a bugyesdi 67 számú telekkönyvben A I 1. alatt felvett ingatlanság 38 korona kikiáltási árban az 1903. évi augusztus hó 27 napján d. e. 10 órakor Bugyesd községében megartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fognak árverés alá kerülni u. m.:

1.) Ha a kikiáltási áron felül ígérlet nem tétetik az elárverezzen ő ingatlanok a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

2.) Arverelni kívánók tartoznak az ingatlan becsarának 100% át, vagyis 35 korona 50 fillért, illetve 3 kor. 80 fill., illetve 4 kor. 80 fill., illetve 3 kor. 40 fill., illetve 8 kor. 80 fill., illetve 3 korona 80 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1 én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kifejtett ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

3.) Vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részben és pedig az első árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, a második ugyan azon naptól számított 30 nap alatt, a harmadikat ugyan azon naptól számított 45 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 5% kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény kapesában az 1881. évi december hó 6 án 39425. I. M. szám alatt kelt rendeletben előirt módon a n. buttyini kir. adóhivatalnál mint bírói letétpénztárnál befizetni.

A bánatpénzt a bíróság az utolsó részletbe fogja beszámítani.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbírószág telekkönyvi hatóságánál megtekinthetők, továbbá Bugyesd, Talács, Dumbrácsa és Acsucza községek előljárászágánál.

Nagyhalmágyon, a kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóságnál 1903. évi május hó 7-én.

1038 1-1

Fritz, kir. járásbíró.

786/1903 tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A nagyhalmági kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy a „Victoria” tak. és hitelintézet végrehajthatónak Dán Iuon a Zsurki báczai lakos végrehajtást szenvedő elleni 201 kor. tökekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, minek folytán a nagyhalmági kir. járásbírószág kerületén fekvő és a Lipácsai községi 27. sz. tkjvben A. I 1-4. 6. 7. 9-33. 35 sorszámok alatt felvett ház, belsőség, szántó és kaszáló föld: kből álló ingatlanoknak B. 2. alatti, illetve B. 5. alatti Dán Iuon a Zsurkit illetve Dán Iuont illető hányada 897 kor. kikiáltási árban az 1903. évi szeptember hó 10 -ik napjának délelőtt 10 órakor Lipácsa községében megartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladatni, u. m.:

1.) Ha a kikiáltási áron felül ígérlet nem tétetik, az elárverezendő ingatlanok a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

2.) Arverelni kívánók tartoznak az ingatlanok becsarának 100% át, vagyis 89 korona 70 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1 én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

3.) Vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részben és pedig az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, a második ugyan azon naptól számított 30 nap alatt, a harmadikat ugyan azon naptól számított 45 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 5% kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény kapesában az 1881. évi december hó 6-án 39425. I. M. szám alatt kelt r ndeletében előirt módon a körösbányai kir. adóhivatalnál mint bírói letétpénztárnál befizetni. A bánatpénzt a bíróság az utolsó részletbe fogja beszámítani.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbírószág telekkönyvi hatóságánál és Lipácsa, Lestyóra, Csucs és Nagyhalmágy községek előljárászágánál megtekinthetők.

Nagyhalmágyon a kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóságnál 1903. évi június hó 4-ik napján.

1039 1-1

Fritz,
kir. bíró.